

BERGEN KOMMUNE

HVA VIL PENSJONSREFORMEN KOSTE ?
ORIENTERING TIL FINANSKOMITEEN
02.10.2019.

To reformer på en gang...

Ny tjenstepensjon innføres fra årskullet 1963: Dagens tidligpensjon (AFP ordning) avsluttes. Fra 2020: Lavere pensjon ved tidlig avgang. Tidligpensjon (dagens AFP) fases ut. Økt pensjon ved utsatt pensjonering.

Nye samordningsregler medfører redusert pensjon : Innføres gradvis fra 1954 kullet og helt fra 1963.

Konsekvenser:

Premiereserven, (oppsamlet sparebeløp), er for høy pr. i dag. Det overskytende tilføres kommunens premiefond i 2021. Størrelsen er ukjent. Midlene kan bare brukes til pensjonspremie. Bruk av premiefond reduserer årlig premieavvik.

Ordinære premier øker fram til ca. år 2025.

Redusert netto pensjonskostnad fra og med år 2020.

Økonomiske konsekvenser innføres over lang tid.

Definisjon og onklusjon

- Pensjon er utsatt lønn med tillegg av forsikring.
- Det skal tilføres nok midler til å kunne dekke alle utbetalinger i framtiden.

- Vi vet ikke hvor mye kommunen må spare i dag, for vi vet ikke hvor mye kommunen skal betale ut i framtiden. Regler for ny AFP og særaldersgrenser er uavklart. Forventede utgifter til pensjon til årskullene 1959-63 er under beregning.

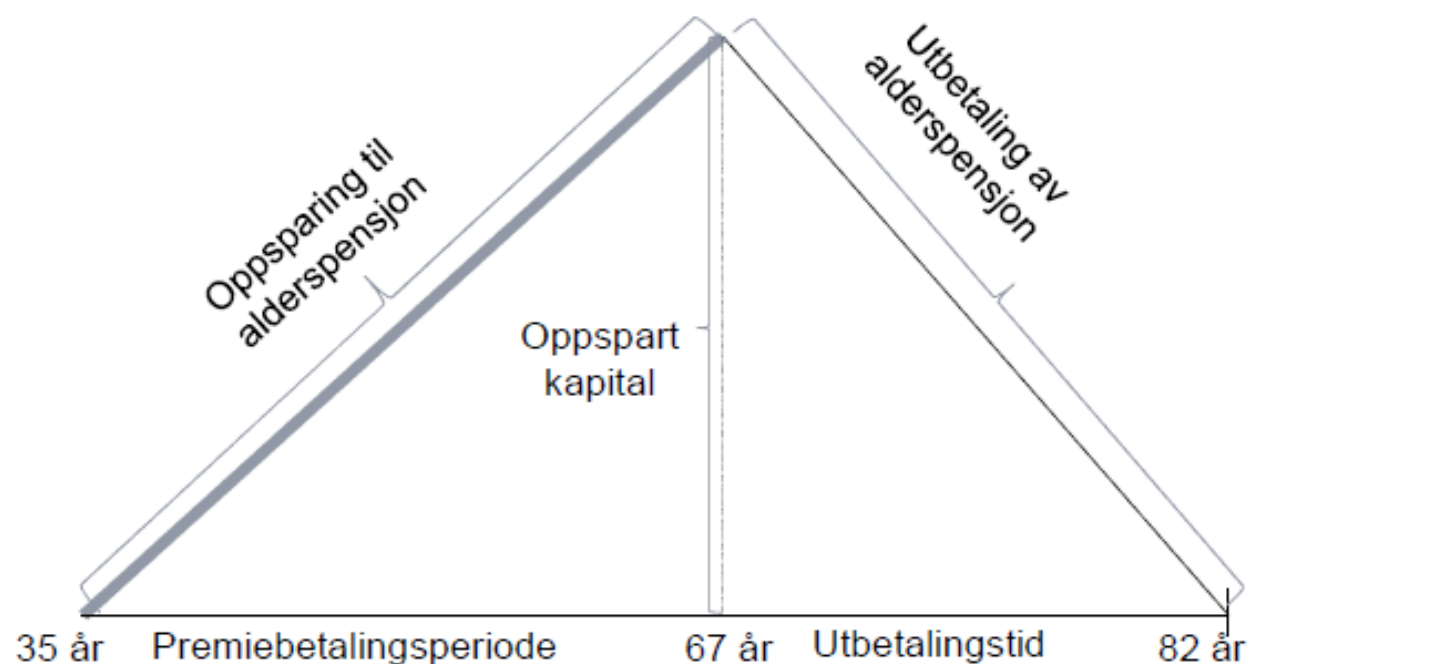
Pensjonspremie påvirkes av:

- Pensjonsplanen:
- *"Pensjonsordningen skal årlig tilføres en premie som etter beregningsgrunnlaget for ordningen er tilstrekkelig til å sikre den rett til pensjon som medlemmene vil opptjene i løpet av året, med tillegg av årets risikopremier og kostnader for tjenester."*
- *I tillegg "tilføres premie til dekning av oppreguleringen i løpet av året av opptjente pensjonsrettigheter og løpende pensjoner (reguleringspremie)." Fradrag for det som folketrygden bidrar med.*
- Medlemsbestanden (fellesskapet)
- Avkastning (pensjonsutbetalinger finansieres ved premie og avkastning.)
- Administrasjonskostnader

Pensjonssparing og pensjonsutbetaling

$$\Sigma[\text{Premieinnbetalinger} + \text{garantert rente}] = \Sigma \text{ pensjonsutbetalinger}$$

P. Date |

GABLER WASSUM

BERGEN
KOMMUNE

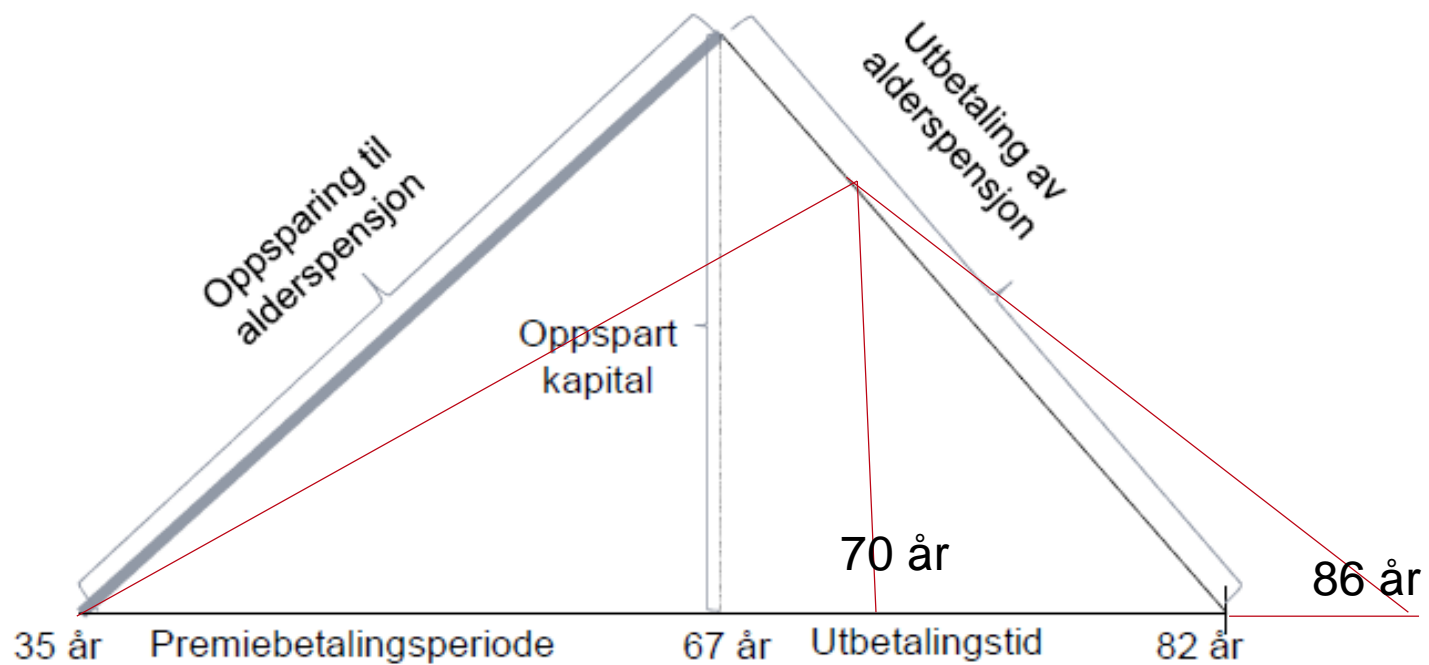

BE

Oppsatt pensjon til alle som er født før 1963 og effekt av levealdersjustering

Pensjonssparing og pensjonsutbetaling

$$\Sigma[\text{Premieinnbetalinger} + \text{garantert rente}] = \Sigma \text{pensjonsutbetalinger}$$

P. Date

GABLER WASSUM

BERGEN
KOMMUNE

Hvorfor har vi premieavvik ?

To regelverk – pensjonspremie og pensjonskostnader

- Pensjonspremie (beregnes iht. forsikringslovgivningen)
- Pensjonskostnad (kommunale regnskapsregler)
- = Årets premieavvik

Årets premieavvik amortiseres over de neste 7 år.
Forutsetninger pensjonskostnader bestemmes årlig av KMD.

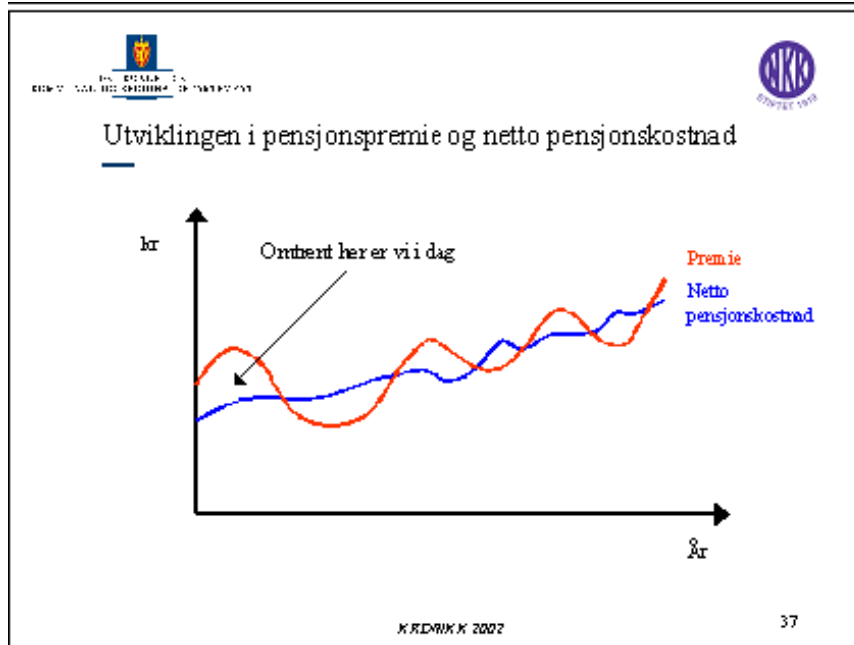

KLP og BKP	PENSJONSKOSTNAD	PREMIE
Bestand	Arbeidstakere pr. 1.1.	Arbeidstakere, fratrådte og pensjonister
Diskonteringsrente	3,5 %	Grunnlagsrente p.t. ca. 2,5 %
Garantert rente	-	Grunnlagsrente p.t. ca. 2,5 %
Lønns og G. regulering	2,47% (pensjonsreg. 1,71%)	Neste år: 3,5 %. G- regulering 3,7%
Tidshorisont	Til pensjonsalder	Til 31.12. neste år
Avkastning (KLP og BKP)	4,0 %	Avhengig av finansmarkedet
Avtalefestet pensjon (AFP)	fra 62 år	(Løpende driftsutgift 62-65 år)
Tidligpensjon	-	fra 65 år

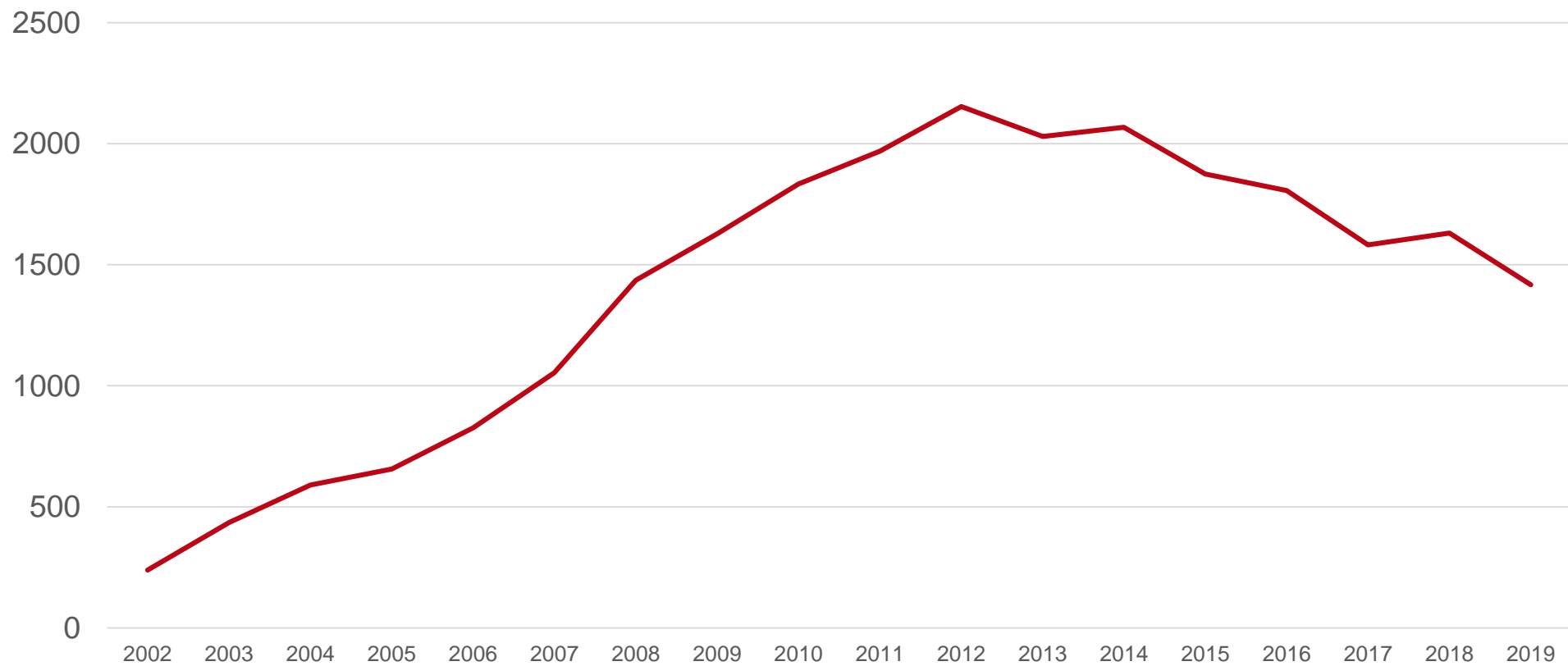

Forutsetningen fra departementet i 2002...

- Målet for regnskapsføring av pensjon er at det kommunale regnskapet kun skal belastes med det "jevne nivået", eller netto pensjonskostnad.
- For å oppnå en korrekt belastning på resultatet angir § 13-4 nr. A at premieavviket skal føres til inntekt i årsregnskapet.
- I en situasjon der den betalte pensjonspremie er lavere enn beregnet netto pensjonskostnad vil regnskapsføring etter reglene føre til at premieavviket føres til utgift i årsregnskapet. Tilsvarende beløp krediteres da posten for kortsiktig gjeld.
- Behandlingen av premieavviket er således symmetrisk rundt netto pensjonskostnad, slik at belastningen på kommunenes drifts- og investeringsregnskap alltid er lik netto pensjonskostnad.

Akkumulert premieavvik (inkl. avgift) i bykassen i mill. kr

Endret offentlig tjenstepensjon

- System bedre tilpasset pensjonsreformen
- Allårsopptjening
- Understøtte arbeidslinja
- Flexibelt og nøytralt pensjonsuttak
- Mobilitet

**Avtale mellom ASD
og partene i mars
2018**

**Lovtekst på høring
med frist januar 2019**

**Lovproposisjon lagt
fram 10. april 2019**

**Lovbehandling juni
2019**

Påslagsordningen

Samme prinsipper som i folketrygden

- Årlig pensjonsopptjening som tilføres pensjonsbeholdning
  - 5,7 % av pensjonsgrunnlag opp til 12 G
  - 18,1 % av pensjonsgrunnlag mellom 7,1 og 12 G
- Pensjonsbeholdningen reguleres som i folketrygden
- Fleksibelt uttak mellom 62 og 75 år
- Pensjon fastsettes ved å dele pensjonsbeholdning på folketrygdens delingstall
- Livsvarig utbetaling
- Kjønnsnøytralitet

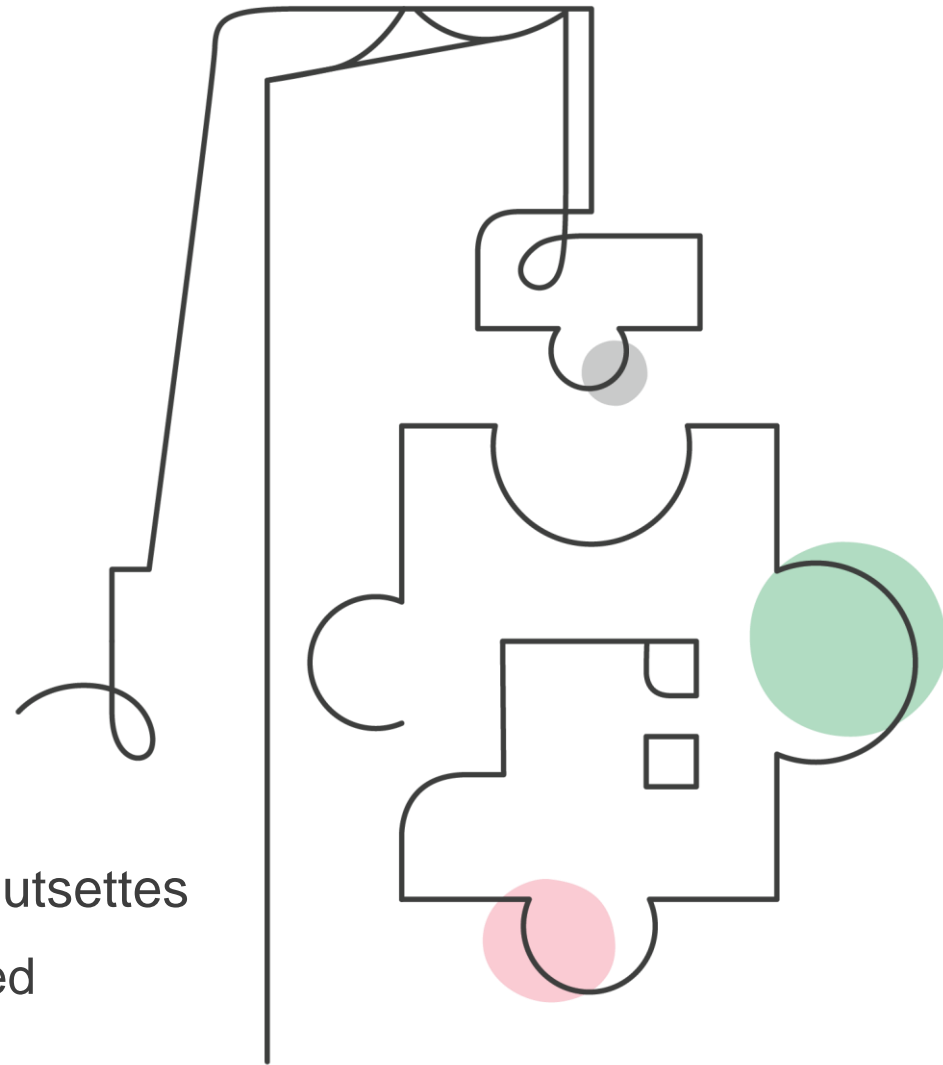
NB: Ikke sammenlignbare med innskuddssatser i privat sektor

NB: Ordningen er fortsatt en ytelsesordning

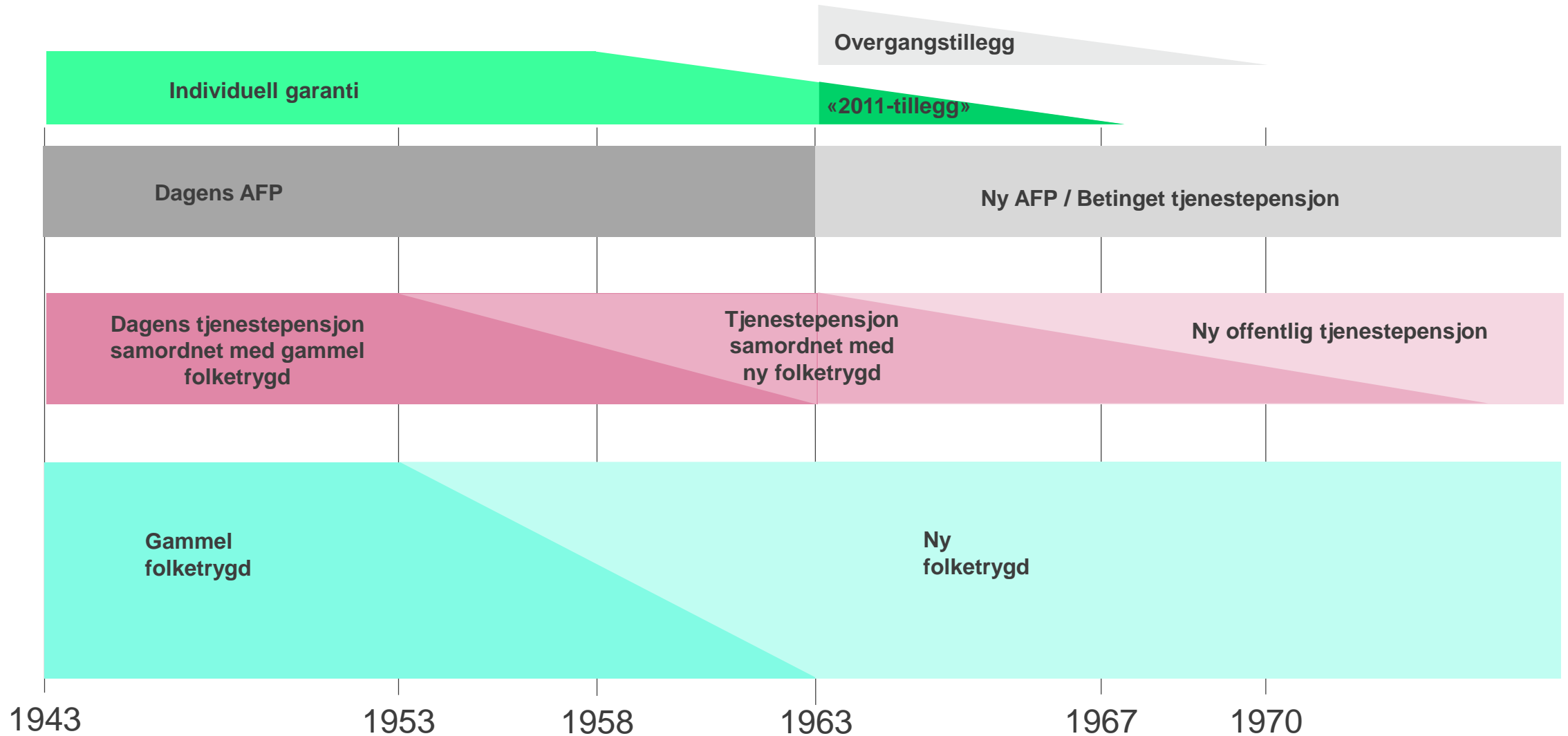
Store krav til systemer, kompetanse og veiledning

Fortsatt et komplisert regelverk...

- Fire parallelle elementer i mange år fremover
  - Dagens bruttoordning
  - Påslagsordningen
  - Ny offentlig AFP
  - Betinget tjenestepensjon
- I tillegg flere overgangselementer
- AFP, Særaldersgrenser og alderspensjon for uføre utsettes
  - «Enighet» om midlertidige regler for personer med særaldersgrense

Hvordan påvirkes ulike kull av endringene?

Noe om forsikringsmessig løsning

Påslagsordning er fortsatt en ytelsesordning

- Pensjon kan utledes av delingstall fra NAV.
- $$Pensjon = \frac{Pensjonsbeholdning}{Delingstall \text{ ved uttakstidspunktet}}$$
- Med utgangspunkt i beregnet livsvarig pensjonsytelse beregnes premie og premiereserve akkurat som i dagens ordning.
- **Påslagsordningen innebærer ingen forskyvning av risiko og forpliktelse sammenlignet med dagens ordning.**

Regneeksempel

Påslagsordningen

Lønn: kr 400 000

Beholdningsopptjening for ett år (5,7 % av 400 000): kr 22 800

Uttak 67 år

Beregner premie i prosent av lønn

Dødelighet: K2013 tariffen, grunnlagsrente: 2,0 %

Fødselsår	Årlig pensjon	Premie kvinner	Premie menn
1963	1 399	5,1 %	4,5 %
1973	1 296	4,1 %	3,6 %
1983	1 214	3,2 %	2,9 %

(Pensjon er basert på NAVs prognoser pr 28.6.19 for delingstall)

Følgende tabell oppsummerer virkningen av ny offentlig tjenstepensjon på pensjonspremier, netto pensjonskostnad og premieavvik:

Premieelementer	2020 – 2025	2025 – 2030	2030-2040
Premie alderspensjon	Økende premie	Gradvis avtakende premie	Avtakende premie mot dagens premienivå
Reguleringspremie	Litt redusert premie	Litt redusert premie	Litt redusert premie
Tidligpensjon/AFP	Dagens nivå	Noe lavere	Høyere, men avtakende
Bruttogaranti og andre garantielementer	Stabilt	Stabilt	Stabilt på lavere nivå
Pensjonskostnadselementer			
Netto pensjonskostnad	Redusert i 2020, deretter stabilt på lavere nivå	Stabilt på litt lavere nivå	Stabilt på litt lavere nivå
Premieavvik	Variierende, som i dag	Variierende, som i dag	Variierende, som i dag

Forutsetninger for tall til innstilling 1 i Handling og økonomiplan 2020-2023

Rammevilkår	Beregningsforutsetninger	Grunnlag for regnskap 2020
Folketrygdopptjening	Folketrygdloven før 2011	Beregning basert på nye regler kommer okt. 2019.
Samordningsregler	Tidligere samordningslov	Beregning basert på ny lov kommer okt. 2019.
Pensjonsordning lærere/sykepleiere	Tidligere lovgivning	Beregning basert på ny lov kommer okt. 2019.
Pensjonsvilkår øvrige	Pensjonsordning 2019	Beregning basert på inngått tariffavtale kommer okt. 2019.
Særaldersgrenser	Basert på regler pr 2019	Nye regler er under arbeid.
Avtalefestet pensjon	Basert på regler pr 2019	Nye regler kommer neste år ?
Årslønnsvekst	Iht. Stat. Sentralbyrå prognose fra høst 2018	3,9% til 4 % årlig
Regnskapsregler –iht. kommuneloven	Beholdes som de er.	Uendret.
Ordinære premier		Økt premienivå

Innst. 1: Handling og økonomiplan 2020-2023 – lokale forutsetninger og tilpasninger

Rammevilkår	Beregningsforutsetninger	Grunnlag for regnskap 2020
Årslønnsvekst	Redusert 0,1 % p.a. sml. Stat. Sentralbyrå prognose	Redusert lønnsvekst 0,1 % (endres på nytt i tilleggsinnstillingen)
Netto pensjonskostnad	Ny pensjonsordning	Reduseres 4 % ut fra rapport fra KMD mars 2019.
Premie Statens pensjonskasse SPK	SPK beregner premie for 2020 etter gammel ordning	Økt premie for 2020 pga. ny pensjonsordning fra 2020 kreves inn i 2021. (Beløpet er ukjent til innstilling 1)
Økt ordinær premie	+0,6 % av lønnsgrunnlag	Anslag ut fra rapport fra KMD mars 2019
Redusert reg. premie	- 0,2% av premiereserven	Forsiktig anslag ut fra rapport fra KMD mars 2019
Bruk av premiefond	Premiefond pr 31.12.18	Disponeres i HØP. Ingen ny tilførsel.
Årlig premieavvik	Mottatte tall fra leverandører justeres lokalt	Justerte tall legges inn i HØP
Amortisering av premieavvik	Mottatte tall fra leverandører justeres lokalt	Justerte tall legges inn i HØP